

Nepřátelské objekty - cíle jaderných úderů

Podplukovník Jaromír Langer

Na soudobém střeoevropském válčišti mohou být cílem raket armád a frontu jednak vojenská uskupení a důležité týlové objekty, jednak ekonomické, komunikační a administrativně politická centra.

Jaderných raketových prostředků nelze však používat na všechny cíle, a to jak z ekonomických, tak i vojenských důvodů. Tyto prostředky musí být naopak používány vysoce centralizovaně, tj. ke splnění hlavního cíle v rámci spojeného úsilí vojsk, na **takové objekty, které bezprostředně ovlivní průběh a výsledek operace.**

Cíle jaderných úderů je však nutno určovat nejen z hlediska jejich bezprostředního vlivu na vývoj operací, tj. vliv na rozvíjení tempa operace vojsk (popř. možný vliv radioaktivních stop na ztížení postupu útočících útvarů a svazků), ale i z toho hlediska, jaké vytvoří tyto úderu ve **svém celku strategicko-operační předpoklady** pro vedení určitého období války.

Pro vojska frontu má však prvořadý vliv časová **bezprostřednost** úderů, tzn. jak změni poměr sil na frontě, jaké vytvoří předpoklady pro rychlý postup a jak ovlivní morálku vojsk a obyvatelstva. Do jisté míry mohou tyto úderu ovlivnit i ekonomiku, a tím i možnosti týlového zabezpečení armády nepřítele.

Řada úderů strategického významu, vedených strategickými jadernými raketovými prostředky, prodlužuje a navazuje na frontové úderu a ve svém souhrnu právě tyto prostředky (o mohutném tritolovém ekvivalentu) ovlivňují zásadně ekonomiku jednotlivých nepřátelských států a mezinárodní dopravu v západní Evropě.

Cílem článku je ukázat z hlediska armády a frontu skutečnosti, které určují úderu na **týlová, ekonomická a komunikační centra.**

VOLBA ÚDERŮ NA TÝLOVÉ VOJENSKÉ OBJEKTY A JEJICH VÝZNAM

Vojska NATO, rozmístěná proti státům tábora socialismu (tzn. svazky USA, NSR, event. Francie) v jižní části střeoevropského válčiště, jsou vybavena podle západní (v podstatě severoamerické) vojenské doktríny pohyblivými a jinými zásobami k zabezpečení **několikadenní samostatné činnosti.**

Tyto zásoby jsou rozloženy na všech stupních vojenských složek shora uvedeného paktu.

Kromě těchto zásob jsou na tomto válčišti vytvořeny **tříměsíční** (národní) vojenské zásoby, které mají sloužit k dalšímu zabezpečení vojsk do doby, než se podaří obnovit narušený přísun.

Rozložení zásob je organizováno zhruba takto: u **polní armády** jsou zásoby na **5—7 dní** (v některých případech na 10—15 dní) boje — viz tabulku:

Celkem v **pásmu bojové zóny** (zhruba východně řeky RHEIN) jsou rozmístěny **půlměsíční zásoby, v pásmu komunikační zóny jsou dvouapůlměsíční zásoby.**

S ohledem na počet svazů, svazků a útvarů pozemních vojsk a letectva jde skutečně o veliké množství zásob a technických prostředků jdoucích do desítek miliónů tun skladovaných na poměrně malých prostorech.

Z množství a rozložení zásob je patrné, že vojenští činitelé NATO nepředpokládají zásobovat bojující armády v podstatě prostřednictvím ekonomiky západoevropských kapitalistických zemí. Předvídají její vážné narušení jadernými úderu a počítají hlavně s **dovozem vojenských zásob a prostředků ze zámoří.**

Obnovení narušeného mořského transportu se předpokládá za jeden až dva měsíce. S přihlédnutím k době, která je po-

Materiál	V armádních skladech	V armádních zásobovacích místech	U divizí	Celkem polní armády
Munice (v palebném průměru)	2	1	2	5
PHM (v náplních)	2	0,6	1,6	4,2
Potraviny (v denních dávkách)	10	1—3	do 4	15—17

třebná pro přísun vojskům z přímořských přístavů, je zřejmé, že vojska musí mít uloženy v západní Evropě zásoby a prostředky k zabezpečení nejméně tříměsíční bojové činnosti.

Z uvedeného vyplývá, že zásobování v počátečním období války má být organizováno ze stávajících skladů. Při rozhodování o úderech, pokud se týká pořadí důležitosti (i z časového hlediska) jsou prováděny:

- a) armádní sklady a armádní zásobovací místa včetně prostředků dopravy, zejména však sklady jaderné munice a technické raketové prostředky;
- b) naftovody a jiná dálková potrubí s jejich uzly;
- c) sklady s tříměsíčními „spolehlivými“ vojenskými zásobami;
- d) komunikační centra, limitující dopravu na válčišti;
- e) sklady s občanskými zásobami (zejména PHM);
- f) z operačně strategického hlediska důležité přístavy s rozsáhlými sklady včetně námořních dopravních prostředků.

Většina jaderných raketových úderů musí být vedena tak, aby oddělily tylové zóny od zásob a prostředků komunikační zóny (tzn. přerušení dopravy oboustranně řeky RHEIN) a podstatně narušily zásobovací systém polní armády (tzn. úder proti armádním skladům jaderné munice a skladům paliv a pohonných hmot (vůbec) a tím omezily operační volnost svazků polních armád (na 1, 2 až 3 dny bojové činnosti).

Tyto cíle předpokládají (v rámci jižní části středoevropského válčiště) 16 až 24 jaderných úderů frontového typu, z toho 6—8 úderů na komunikační centra obou-

stranně řeky RHEIN, 2—4 úderů na komunikační uzly v bojové zóně a 8—12 úderů na armádní sklady.

Nelze však předpokládat, že úder proti důležitým tylovým objektům nepřítele bude tylové zabezpečení zneškodněno. Je známo, že nepřítel rozmisťuje zásoby a ostatní prostředky z protiatomového hlediska, tj. rozptyluje je v celém tylovém prostoru umístěním do podzemních objektů, dolů, pevností apod.) vždy však využívá ochranných vlastností terénu. Armádní tylová uskupení dislokuje tak, aby jaderným úderem nebyla vyražena více než třetina zásob. V tomto případě rozmisťuje sklady tak, aby při úderu o mohutnosti 5 Mt byla v poloměru ničení vyražena maximálně jedna třetina skladů (u 5 Mt se uvažuje poloměr ničení 3,5 km, u 1 Mt — 2,1 km).

Z toho vyplývá důležitost důkladného a všestranného průzkumu, nutnost podrobné znalosti systému tylového zabezpečení nepřítele a jeho konkrétních tylových a ekonomických možností v pásmu činnosti fronty, včetně topografického určení míst hlavních tylových objektů (tzn. skladů jaderné raketové munice, technických prostředků a hlavních skladů paliv).

Podle důležitosti a zranitelnosti předpokládají tylovní pracovníci NATO toto pořadí tylových objektů:

- a) sklady jaderné a ostatní munice;
- b) sklady PHM se systémem a uzly potrubí dopravy;
- c) ostatní sklady důležitého materiálu;
- d) velitelská stanoviště;
- e) komunikační centra.

VOLBA ÚDERŮ NA EKONOMICKÁ CENTRA V POČÁTEČNÍM OBDOBÍ VÁLKY

Bude-li posuzována tato problematika pouze z výše uvedeného hlediska (tzn. působením na vojenské prostředky nepřitele) dojdeme pouze k jednostranným závěrům.

Ekonomika vyspělých kapitalistických zemí západní Evropy může značným podílem ovlivnit operace vojsk na evropském válečném území. Integrace těchto států stává se širokou ekonomickou základnou pro evropské vojenské uskupení NATO a tudíž i **působení ozbrojenými prostředky na jeho ekonomický potenciál** může svým způsobem ovlivnit vývoj operací na válečném území i v počátečním období války.

Volba jaderných úderů na ekonomický potenciál musí být podřízena opět **bezprostřednosti účinků** na rozvíjení válečného potenciálu a zásobování armád protivníka.

Jaderné údery na ekonomické objekty musí být plánovány a uskutečňovány **v úzké součinnosti s údery strategických raket**, které především budou určeny ke zničení těchto objektů, a to jak v operační, tak i strategické hloubce válčiště.

Je známo, že kapitalistické státy západní Evropy dosud nevlastní jaderný raketový průmysl, který produkuje tyto prostředky pro ozbrojenou sílu.

Bezprostřední vliv mají jaderné raketové prostředky především na ropný průmysl, na skladové kapacity produktů, dopravu a na výrobní podniky (rafinerie); slabý nebo vůbec žádný vliv bude mít pro první období na těžbu ropy.

Zvláštní místo v ekonomice vyspělých kapitalistických zemí západní Evropy má **doprava** (mořská, po vnitrozemských vodních cestách, železniční, silniční, potrubní,

vzdušná). Přerušením dopravy v jejich uzlových bodech naruší se vážně složité výrobní vazby, jednotlivá odvětví výroby se postupně zastaví, vážně se ochromí vytváření dalších svazků a jejich přísun na bojiště. Narušení dopravy má též **prvořadý vliv na vývoj operací na válečném území**, zejména na jejich dynamiku a rozmach.

Jaderné údery armády a frontu na tylové objekty, ekonomická a dopravní centra musí být tedy vedeny s cílem oslabit podstatně vojenské, ekonomické a morální možnosti nepřitele, a to i z časového hlediska, tzn. **aby bezprostředně ovlivňovaly armádní a frontové operace počátečního období války**.

V jižní části středoevropského válečného území nejdůležitější vojenskoekonomické prostory patří bezesporu:

a) průmyslové aglomerace, které jsou současně důležitými komunikačními a politickými centry (rýnsko-mohanské, rýnsko-nekarské, stuttgartské, norimberské a mnichovské);

b) soustředění ropného průmyslu, tzn. rafinerie, uzlové body ropovodů a jiných dálkových potrubí s rozsáhlými sklady ropy a ropných výrobků (STRASSBOURG-KARLSRUHE, INGOLSTADT);

c) vojenskoekonomické objekty s národnými sklady jednorázových zásob (KARLSRUHE-PIRMASSEN — J. FRANKFURT, VERDUN-NANCY).

Objekty maximální zranitelnosti jsou zřejmé z mapky:

(viz přílohu)

Plánování úderů na ekonomická centra vyšším stupněm bude ovšem podřízeno náročnějším a časově delším požadavkům.

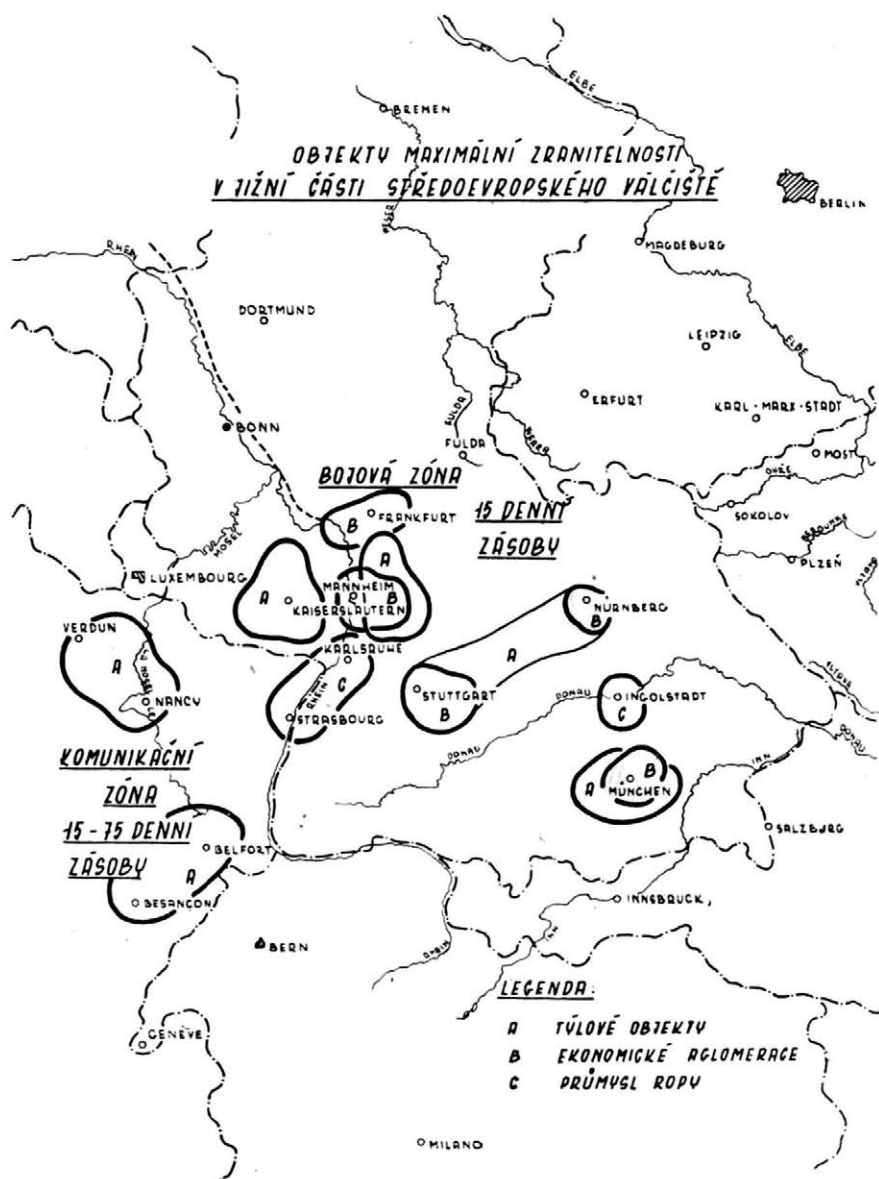
VOLBA ÚDERŮ Z HLEDISKA VYUŽITÍ NEPŘÁTELSKÝCH TYLOVÝCH A EKONOMICKÝCH PROSTŘEDKŮ

Jaderné údery vedené proti nepříteli mají však i druhou stránku. Musí být uskutečňovány tak, aby vážně neohrožovaly průběh a tempo operací vlastních vojsk (např. radioaktivním zamořením, závaly na důležitých směrech, zablokováním komunikačních uzlů na směru rozhodující činnosti vojsk apod.) a současně aby umožňovaly i **částečné využití zásob, skladovacích kapacit (podzemních), výrobních zařízení, dopravních prostředků, komunikací, obalových materiálů nepříteli vlastními vojsky**. Tím se rozumí nejen

vojenské, ale i občanské prostředky nepříteli.

Velení NATO, které vyhodnotilo zkušenosti druhé světové války v Evropě a přijalo řadu opatření k posílení vojenského a ekonomického potenciálu, neboli tzv. program infrastruktury, zejména přitom velení přihlíželo ke slabé surovinové základně západní Evropy a k nedostatkům vyplývajícím z malé hloubky prostoru.

V uplynulých letech politika NATO směřovala především k vytváření zásob, zejména jaderných raketových prostřed-

ků, munice, PHM a k maximálnímu rozvoji průmyslu zpracovávajícího ropu.

Rozebereme-li jen jednu důležitou oblast, kupř. **zásobování palivy**, vidíme, že provedené přípravy jsou rozsáhlé a zahrnují nejen vojenskou, ale i ekonomickou oblast.

Hlavní význam pro vojenskou činnost má **vytváření „spolehlivých“ zásob**. Za ně se považují jen ty zásoby, které bude možno použít i po jaderném úderu. V míru se nepoužívají a jsou určeny pouze pro počáteční období války. Zvláště vysoké zásoby paliv jsou v důležitých zásobovacích základnách a na letištích.

Sklady jsou navzájem propojeny potrubním systémem, který vychází z námořních přístavů. Celková kapacita vojenských skladů se odhaduje na 1—4 milióny m³ paliv a síť potrubí na 8—10 000 kilometrů; sama o sobě je rozsáhlým a poměrně spolehlivým skladovacím prostorem.

Kromě vojenských skladů vytvářejí evropské země NATO **státní sklady** a zásoby. Úhrnná kapacita těchto zásob má dosáhnout až 40 miliónů tun ropných výrobků.

Sklady se budují z protiatomového hlediska, jsou maskovány, pro uložení se využívá i podzemních objektů.

Všechny důležité objekty jsou připraveny již v míru k rychlému zničení (např. velké nádrže na PH).

Z uvedeného vyplývá, že vhodně volenými údery proti týlovým a ekonomickým objektům lze **předpokládat částečné využití těchto rozsáhlých zásob**, i když je známo, že nepřítel bude mít snahu je včas ničit.

V tom spočívá dovedná činnost útočících vojsk, tj. za využití jaderných raketových úderů obklíčovati a ničit hlavní uskupení nepřítel, současně **zachvacovat jeho týlové a ekonomické prostředky** a **bezprostředně je využívat** pro týlové zabezpečení vlastních operací.

Nejvíce zásob a prostředků je **rozmístěno oboustranně řeky RHEIN**. Dosáhnou-li naše vojska těchto prostorů, vzdálí se příliš od svých zásobovacích základů, **doprava bude značně ztížena**; proto **okamžité využití určitých zásob** přímo na bojišti (zvláště PH) **kladně ovlivní** složitou týlovou situaci, **zkracuje operační přestávky**, především však může pomoci udržet rychlé tempo operací. Je jasné, že v průběhu operací nelze počítat jen s těmito zásobami a prostředky.

Podobně možno uvažovat i v ekonomické oblasti, tj. při využití nezničené výroby (paliv), dopravy apod., kdy v rámci armády a frontu bude více prostředků a potřeb **bezprostředně použitelných** pro zabezpečení vojsk (např. potrubní trasy, dopravní prostředky, automobilní a železniční cisterny, obalový a skladovací materiál, opravárenská a výrobní zařízení apod.).

Z á v ě r:

Volba cílů pro jaderné údery musí vycházet z důkladného a všestranného rozboru, jehož smyslem je vytvořit co nejvýhodnější podmínky pro vojska na válčišti.

Ze stejných principů musí vycházet i rozbor úderů vedených na týlové uskupení nepřítel, jeho dopravu a ekonomická centra.

Vyhodnocení situace je složité v tom, že je nutno analyzovat komplikované ekonomické vazby paktu NATO na evropském válčišti, zhodnotit stav operačních příprav na válčišti, systém týlového zabezpečení a množství zásob, kapacity všech druhů dopravy a řadu dalších činitelů s cílem najít nejzranitelnější místa, jejichž zničením by byla **podstatně**, ale současně i **bezprostředně** ohrožena operační volnost nepřítel na bojišti.

Rozborem těchto činitelů se ukazuje, že minimálně 20—25 % z celkového množství jaderných úderů frontu je nutno vyčleňovat na týlové a ekonomické objekty nepřítel.

Na druhé straně však při volbě úderů nelze zapomínat ani na to, že vhodně volenými cíli lze získat ihned cenné zásoby a prostředky především v nejzávažnějších údobích vlastní dopravy, tj. v době, kdy automobilní přísun pracuje nejdelšími koloběhy.